

сування вогнепальної зброї на ураження. Таким чином, ця навичка не інтегрується в адекватну структуру психологічної діяльності внаслідок невідповідності змісту навички предмета дій у ситуації застосування вогнепальної зброї на ураження. Як наслідок, ця навичка з високою долею ймовірності може залишитися осторонь в реальних умовах застосування вогнепальної зброї.

1. Паламарчук В.В., Арутюнов С.О., Дьоміна М.С. Аналіз психологічної готовності застосування вогнепальної зброї працівниками міліції // Юридична психологія та педагогіка. – 2013. – № 1. – С. 156-165

2. Андросюк В.Г. Юридична психологія / Андросюк В.Г., Кондратьєв Я.Ю., Казміренко Л.І. та ін. – К. : Ін Юре, 2000. – 112 с.

3. Магомед-Эминов М.Ш. Трансформация личности / Магомед-Эминов М.Ш. – М. : Психоаналитическая асоциация, 1998. – 296 с.

4. Лопаєва О.М. Психологічна підготовка курсантів для виконання практичних вправ стрільбі з бойової зброї на заняттях з вогневої підготовки в Академії митної служби України / О.М. Лопаєва // [Електр. ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Psihologia/46757.doc.htm.

Денисенко Євгенія Миколаївна
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування ДДУВС

Науковий керівник –
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки **Чуриков Д.С.**

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: ДОСВІД США

Питання обігу вогнепальної зброї та боєприпасів в Україні було актуальним завжди, але останнім часом, у зв'язку із веденням бойових дій на Сході держави, наслідком чого стало поширення серед населення зброї та вибухових речовин, набуло особливої гостроти. Найбільш розповсюдженим серед явищ суспільно-небезпечного характеру, що загрожують життю та здоров'ю людини і обмежують їх права та інтереси, є правопорушення і злочини, вчинені з використанням вогнепальної зброї. Саме обіг зброї має значний вплив на криміногенну ситуацію у державі, що суттєво виявляється у рівні гарантування безпечного проживання громадян країни. Виникає низка питань, пов'язаних з легалізацією або навпаки, заборонаю вільного обігу вогнепальної зброї серед громадян. Це, у свою чергу, акцентує увагу на адміністративно-правовому регулюванні зазначеного явища. Необхідним етапом поглибленого вивчення зазначеної проблеми є вивчення позитивного досвіду зарубіжних країн шляхом дослідження законодавства, аналізу його окремих положень та порівняння його з вітчизняними нормативно-правовими актами.

Переважає більшість ідей та положень законодавчих актів Української

держави відповідає світовим і європейським стандартам. Україна, намагаючись відповідати поставленим провідними країнами еталонам, намагається якомога більше орієнтуватись на досвід цих країн у вирішенні соціально-політичних питань державотворення, вдосконалення правової системи тощо. Однак мають місце і деякі недоліки, що викликано насамперед неготовністю держави до ґрунтовних змін у законодавстві, і, що не менш важливо, нерозумінням з боку українського соціуму деяких новацій. Наразі, чимало уваги привертає можливість українців вільно володіти вогнепальною зброєю, що, у свою чергу, викликає як позитивні так і негативні відгуки не лише у суспільстві, а й з боку науковців.

Регулювання обігу вогнепальної зброї серед громадян є однією зі складових частин процесу державотворення та системи національної безпеки країни, тому доцільним є вивчення досвіду зарубіжних країн у цій сфері. Для визначення оптимального підходу вирішення проблемного кола питань відносно доступу українських громадян до вогнепальної зброї за приклад беремо одну із найвідоміших країн, де у законодавчому порядку дозволено вільний обіг вогнепальної зброї серед цивільного населення, США.

Правила продажу, володіння та застосування зброї в США регулюють біля 2,5 тис. законодавчих та нормативних актів федерального, штатного, муніципального рівнів.

Найбільш ґрунтовну регламентацію представляють 6 федеративних законів: національний закон «Про вогнепальну зброю» (National Firearms Act - NFA (1934)), суть якого полягає у забороні володіння окремими видами зброї; закон «Про контроль над злочинністю і забезпечення безпеки на вулицях» (1968), що посилює правоохоронні органи для боротьби зі злочинністю; закон «Про контроль над вогнепальною зброєю» (Gun Control Act - GCA(1968)), що зробив більш жорсткішим обіг зброї; закон «Про захист прав власників вогнепальної зброї» (1986), який є доповненням до положень Gun Control Act; закон «Про попередження злочинів, пов'язаних з ручною вогнепальною зброєю» (1994), де визначено систему перевірки покупців вогнепальної зброї на просторах усієї держави; закон «Про заборону наступальної зброї» (1994-2004).

Серед зазначених законодавчих актів особливої уваги привертає основоположний юридичний акт, який гарантує політичні права та свободи громадян США – «Білль про права», а саме, десять поправок до Конституції США, запропоновані Д. Медисоном у 1791 р. У кожній із поправок закріплюються основні демократичні права і свободи політичного характеру, гарантуються цивільна та особиста недоторканість особи, житла, паперів, тощо. Найістотношою гарантією цивільної свободи є II Поправка до Конституції США, що набрала чинності у грудні 1791 року. У ній зазначається наступне: «*A well regulated militia, being necessary to the security of a free state, the right of the people to keep and bear arms, shall not be infringed*» («Оскільки добре організоване ополчення необхідне для безпеки вільної держави, право народу збе-

рігати та носити зброю не повинно обмежуватись»). Конституція США, таким чином, гарантує право кожного громадянина володіти вогнепальною зброєю.

Важливо зазначити, що із 51 штату США у 32 дозволено носіння вогнепальної зброї для самооборони. Дослідники Чиказького університету стверджують, що наявність у жителів різних штатів такого дозволу, закріпленого на законодавчому рівні, призводить до скорочення вбивств на 8%, пограбувань – на 7%, згвалтувань – на 5%. Наприклад, після введення у Великобританії у 1997 році заборони на володіння зброєю, кількість випадків насильницьких злочинів виросла на 77 відсотків.

Статистичні дані показують, що власники вогнепальної зброї набагато рідше стають жертвами насилля. При цьому до застосування цієї зброї доходить дуже рідко.

Щодо українського соціуму, то тут існує чимало думок щодо легалізації вільного обігу зброї. Частими є дискусії відносно необхідності запровадження права на купівлю та володіння вогнепальною зброєю, хоча продаж зброї в Україні встановлено на законодавчому рівні, у Конституції України та кримінальному законодавстві закріплено положення, які стосуються захисту життя особи за допомогою легальної зброї.

У ч. 2 ст. 27 Конституції України зазначено: *«кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань»*. Детальніше зазначена норма відображена у ст. 36 Кримінального кодексу України, згідно з якою людина має право на захист свого життя, здоров'я і життя із застосуванням зброї.

У червні 1992 року було прийнято Постанову Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна», що визначає спеціальний порядок придбання, володіння, носіння та застосування зброї. У законі зазначено орган держави, що уповноважений на контроль за обігом зброї. Положенням Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 «Про дозвільну систему» визначено структурні підрозділи Міністерства внутрішніх справ України як такі, що є контролюючими за обігом зброї в Україні.

Правове закріплення обігу зброї в Україні визначено наказом МВС України № 622 від 21.08.1998 року «Про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів».

Для України питання вільного обігу вогнепальної зброї стоїть гостро, що є причиною постійних дискусій щодо її дозволу чи заборони на законодавчому рівні. Це є наслідком значного збільшення вогнепальної зброї, яка надходить з тимчасово окупованих територій. Що у свою чергу спричиняє погіршення криміногенної ситуації у державі. Вагомим питанням є складність

визначення чисельності зареєстрованої зброї на руках у населення, що говорить про можливість проблематичності систематизування даних про кількість легальної зброї. Це вказує на потребу створення спеціальних органів, що займатимуться суто питанням регуляції ринку легальної зброї та її поширення серед цивільного населення.

Кравченко Вероніка Олександрівна
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування ДДУВС

Науковий керівник –
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки **Волков Ю.М.**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З ОЗБРОЄНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Сьогодні українська держава та українське суспільство переживають стадію боротьби за нову модель суспільного розвитку, основу якої складають – політична та економічна стабільність, громадянське суспільство, права і свободи особистості.

Останнім часом зростає тенденція вчинення злочинів із застосуванням вогнепальної зброї. Це зумовлено погіршенням ситуації на сході країни та поширенням зброї із зони проведення АТО, зубожінням населення, біженством, майновою невлаштованістю, безробіттям, і так званим «законом Савченко». Значне зростання злочинності спровоковане й реформою правоохоронної системи, яка по-суті знищила безцінний кадровий апарат. Аналіз ситуації в Україні дає достатні підстави вважати що дослідження в сфері протидії озброєної злочинності залишаються актуальними.

Відповідно до статистичних даних розміщених на сайті Генеральної прокуратури України за січень-лютий 2016 року обліковано 126 кримінальних правопорушень з використанням вогнепальної зброї, за січень-лютий 2017 року обліковано 100 подібних кримінальних правопорушень. Всього за січень-лютий було обліковано 228 кримінальних правопорушень учинених з використанням зброї та боєприпасів.[1]

У зв'язку із визначеними передумовами виникає необхідність в удосконаленні організації та тактики виявлення, блокування, нейтралізації, усунення причин та умов даної проблематики. Зокрема, покращенню контролю сприяло б створення нових норм складовими елементами якого мають бути положення щодо запобігання незаконного обігу зброї в цілому та на міждержавному рівні. Також не слід забувати про широкі можливості соціальної реклами, удосконалити комплекс різноманітних заходів, що охоплюють різні контролюючі дії щодо обігу зброї.